

Kotihoidon arkikuntoutus

Vanhusneuvosto 18.10.2023

**Leena Korhonen
asiantuntija**

Etelä-Savon tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanke

Taustaa

- Ikääntyneen toimintakyky voi heikentyä elimistön luonnollisten muutosten vuoksi, tai sairastumisen tai vammautumisen seurauksena
- Muuttuneen toimintakyvyn myötä voidaan tarvita uudenlaisia keinoja niin monimutkaisempiin arjen puuhiin kuin tavanomaisiin päivittäisiin toimiin.
- Usein toimintakyvyn alenemista voidaan ehkäistä ja toimintakykyä on mahdollista parantaa kaikissa ikävaiheissa. Tämä edellyttää yksilön omaa halua muuttaa toimintaansa sekä asiantuntijoiden apua ja ohjausta tarvittavien muutosten toteuttamiseen.

Mitä arkikuntoutus on?

- Ikääntyneen omassa elinpiirissä tapahtuva intensiivinen, moniammatillinen kuntoutusjakso
- Keskiössä asiakaslähtöisyys: asiakkaan voimavarojen tunnistaminen ja itsenäisen toimintakyvyn tukeminen hänelle merkityksellisissä arjen toiminnaissa
- Arkikuntoutuksen tavoite asetetaan moniammatillisessa tiimissä yhdessä asiakkaan kanssa
- Kaikki asiakkaan tiimiin kuuluvat ammattilaiset sitoutuvat tukemaan asiakasta tavoitteen saavuttamisessa yhteisesti sovituin keinoin
- Tavoitteiden toteutumista arvioidaan sovituilla mittareilla

Arkikuntoutus Eloisassa

- Asiakkaat ohjautuvat arkikuntoutukseen mm. osastoilta, palveluohjauksesta, kotikuntoutuksesta, arviointitiimistä tai kotihoidon työntekijöiltä
- Lähetettä ei tarvita, ammattilaisen suositus riittää
- Aluksi tehdään maksuton kartoituskäynti, jonka jälkeen (tarvittaessa) suunnitellaan ja käynnistetään arkikuntoutusjakso
- Arkikuntoutusjakso voi kestää asiakkaan tarpeista riippuen 1-4 viikkoa, ja sitä voidaan tarvittaessa jatkaa aina 8 viikkoon saakka
- Tilapäisten kotihoidon asiakkaiden arkikuntoutus maksaa asiakkaalle 13,80€/vrk, säännöllisen kotihoidon asiakkaiden maksu määräytyy kotihoidon maksujen mukaan. Arkikuntoutusjaksoon sisältyvät myös hoidolliset kotihoidon käynnit. Käyntien määrä ja kesto määräytyvät asiakkaan tarpeiden mukaan.
- Arkikuntoutuksen vaikutuksia seurataan 3 kk:n kuluttua jakson päättymisestä tehtävällä seurantasoitolla.

Tapausesimerkki

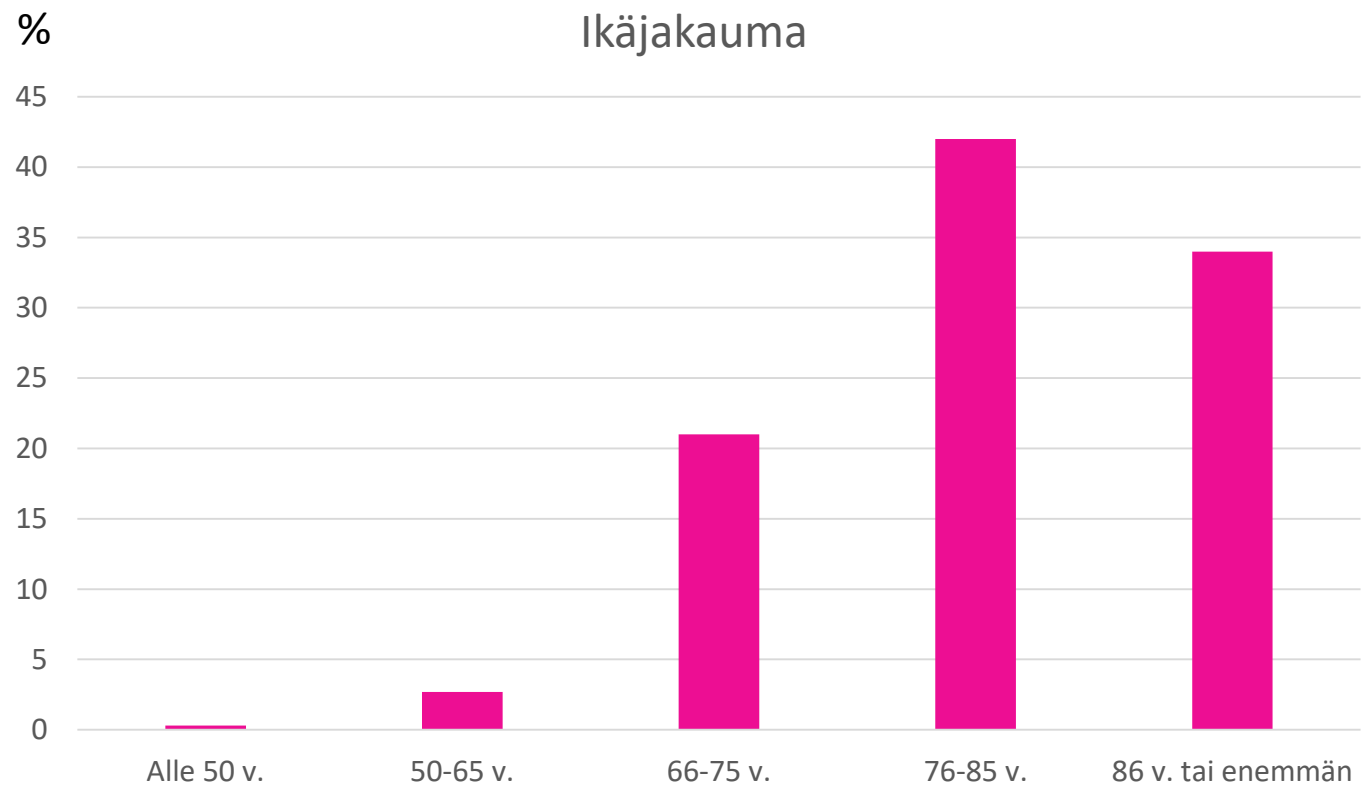
- 83-vuotias mies
- Aiemmin ei palveluja, ystävät avustaneet asioinneissa ja asunnon ulkopuolella liikkumisessa. Liikkunut ilman apuvälineitä.
- Kaatunut kotonaan ja joutunut sairaalaan. Syytä kaatumiselle ei selvinnyt, epäily rytmihäiriöstä. Sairaalassa ollut viikon verran.
- Kotiuduttuaan ohjautunut arkikuntoutustiimille arviointitiimin kautta. Liikkuminen rollaattorin avuin.
- Käynnit alkuun 3 krt /vrk. Asiakkaan omana tavoitteena selviytyä itsenäisesti päivittäisistä toiminnoista ja kävelyn varmistuminen. Avustettu hygienian hoidossa, pukeutumisessa, haavanhoidossa, lääkkeiden jaossa ja ruokailuissa. Asiakkaan oma motivaatio alkuun vähäinen arkitoimiin ja henkilökohtaisiin liikeharjoitteisiin/liikkumiseen. Harjoitellut käynneillä pukeutumista, suihkussa käymistä, ruuan lämmitystä sekä liikkumista ulko- ja sisätiloissa apuvälineen kanssa. Tehnyt ohjattuna henkilökohtaisia liikeharjoitteita.
- Kuntoutuminen alkuun hidasta. 2 arkikuntoutusviikon kohdalla asiakas kuntoutunut niin, että iltakäynnit voitu jättää pois. Kolmen viikon kohdalla luovuttu myös päiväkäynneistä.
- Arkikuntoutuksen jakso kestänyt yhteensä 5 viikkoa. Asiakas päässyt tavoitteisiinsa. Jakson loputtua asiakkaalle jäänyt kotihoidon palvelut 3 krt /vk → lääkkeen jako, haavanhoito ja suihkuapu.
- 3 kk:n seurantasoiitto: Asiakas liikkunut rollaattorin/kävelykepin kanssa sisätiloissa. Postin hakenut itsenäisesti ja autokyydillä käynyt kaupungilla. Päivittäisiä toimia tehnyt itsenäisesti ja kokee virkistyneensä entisestään. Kotihoito käy edelleen haavanhoidon vuoksi.

Tuloksia arkikuntoutuksesta

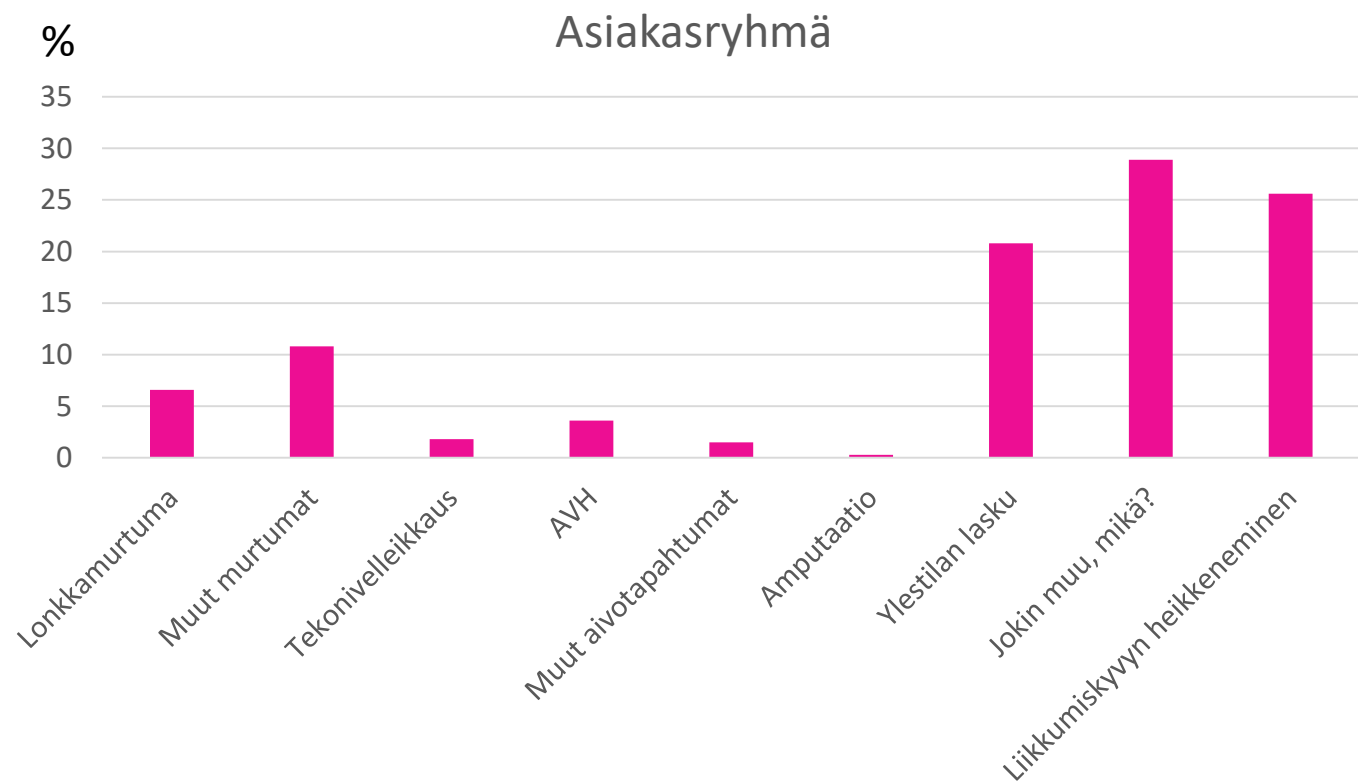
**Aineistossa on tuloksia Mikkelistä, Savonlinnasta,
Pieksämäeltä ja Juvalta.**

Tiedot kerätty Webropol-lomakkeella.

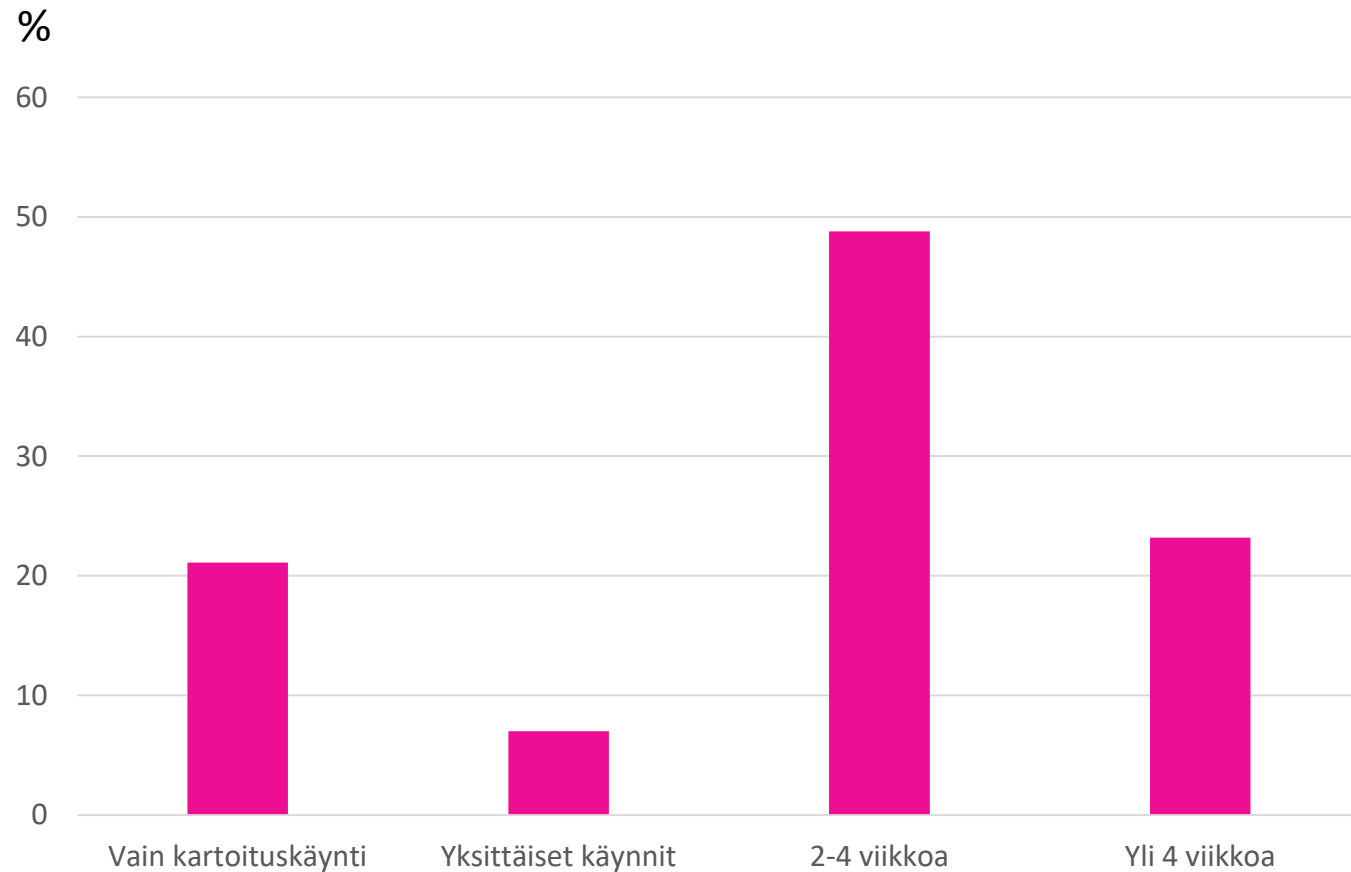
Taustatietoja arkikuntoutusasiakkaista (n = 333)

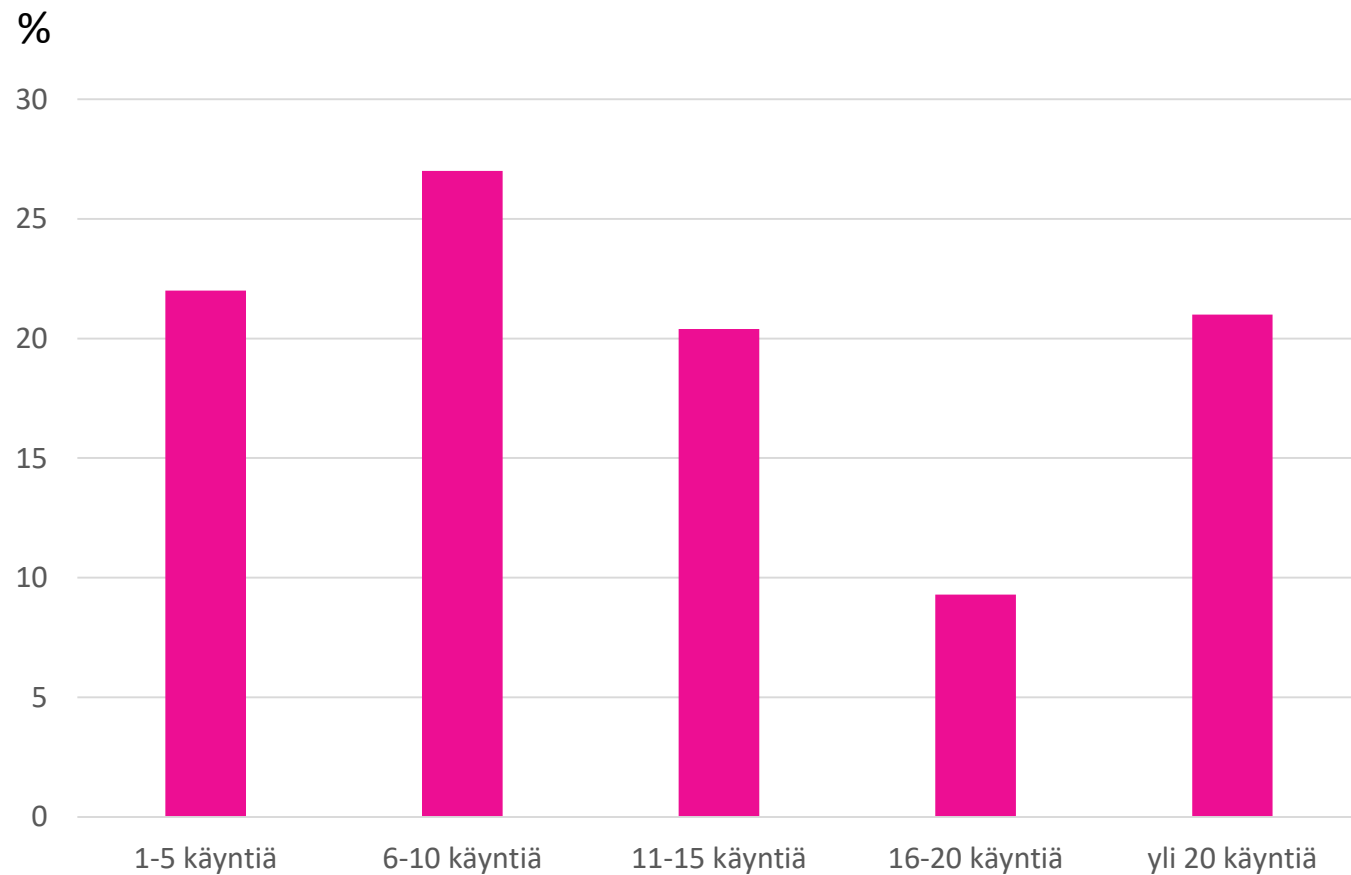
Taustatietoja arkikuntoutusasiakkaista (n = 332)

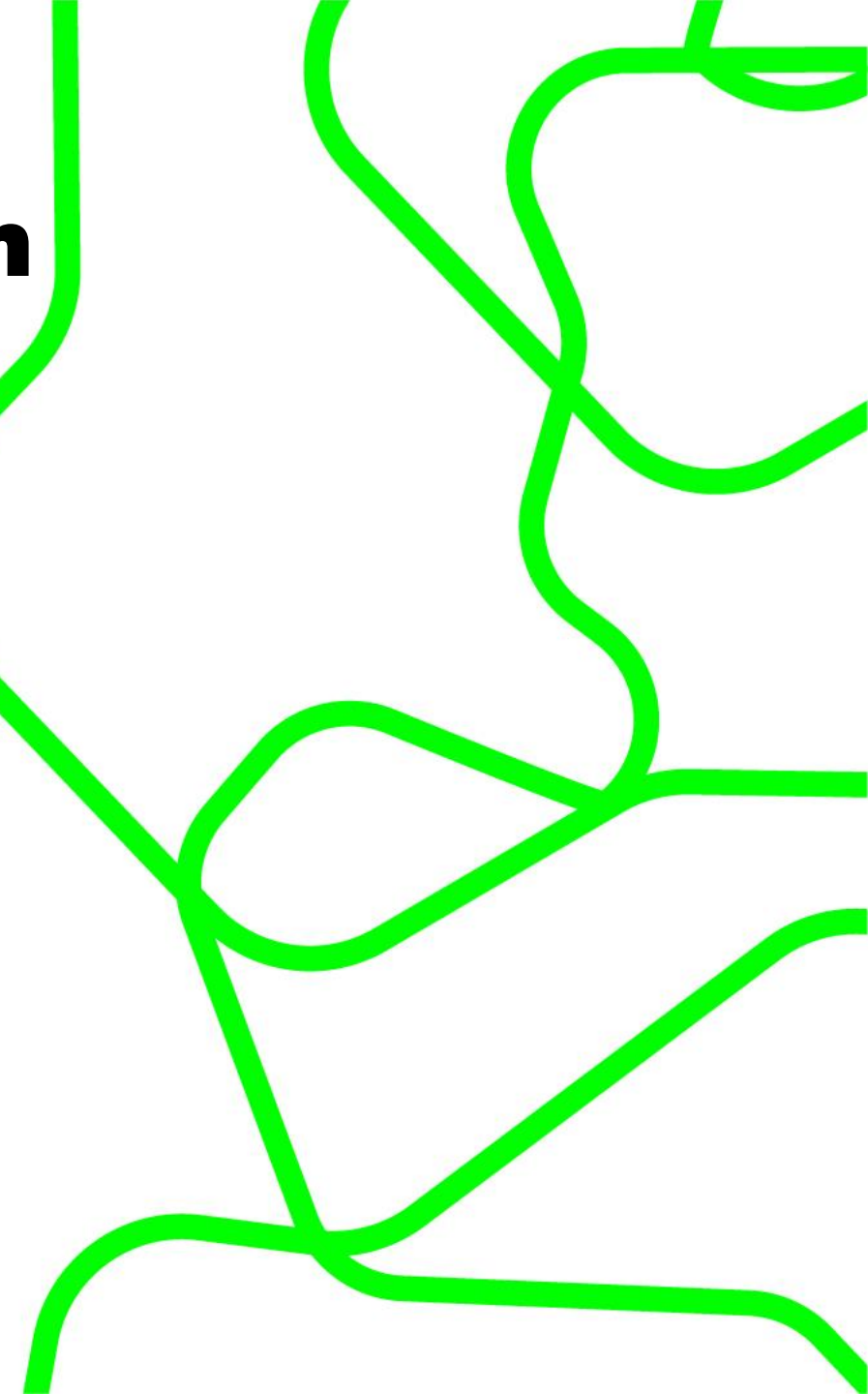
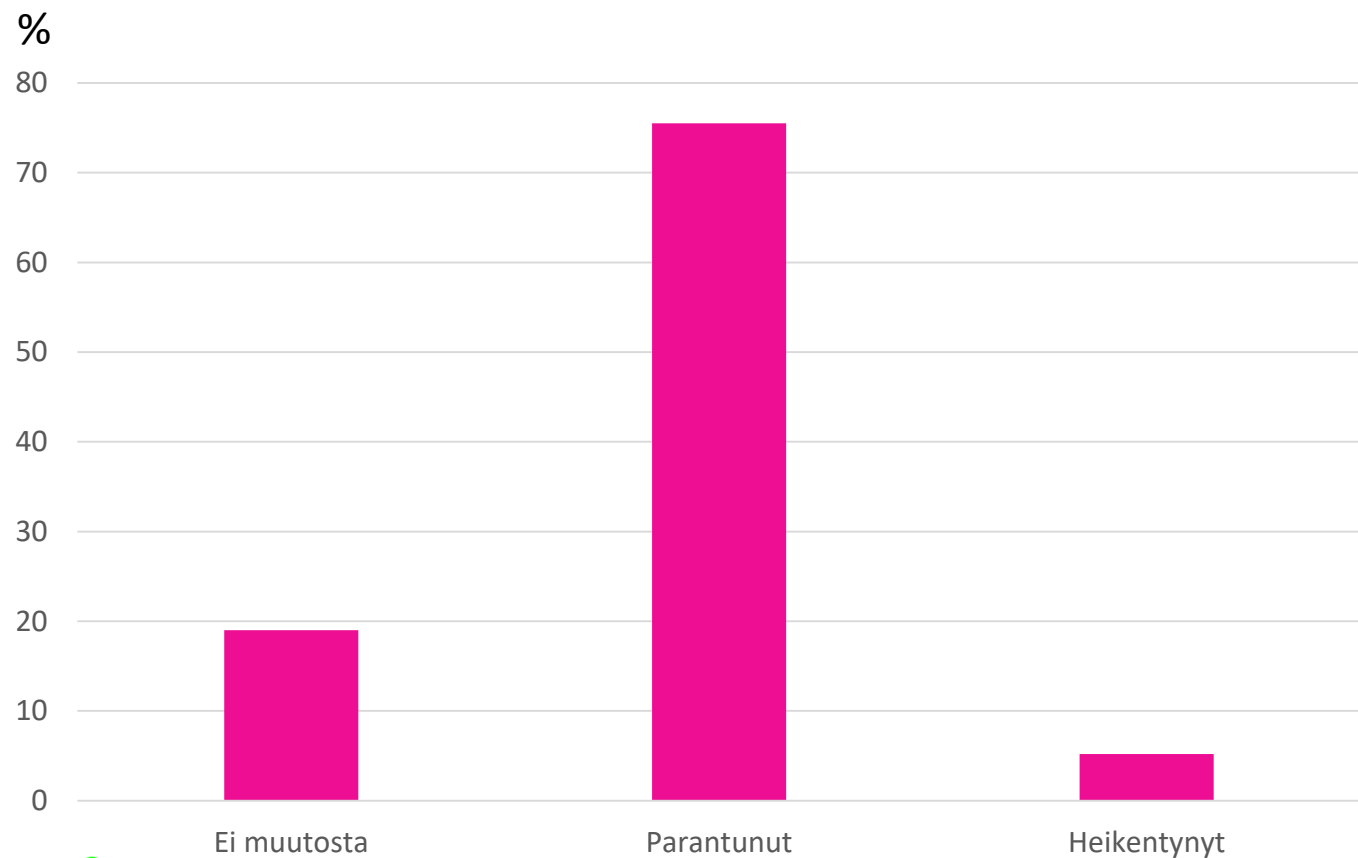
Arkikuntoutusjakson kesto (n = 332)

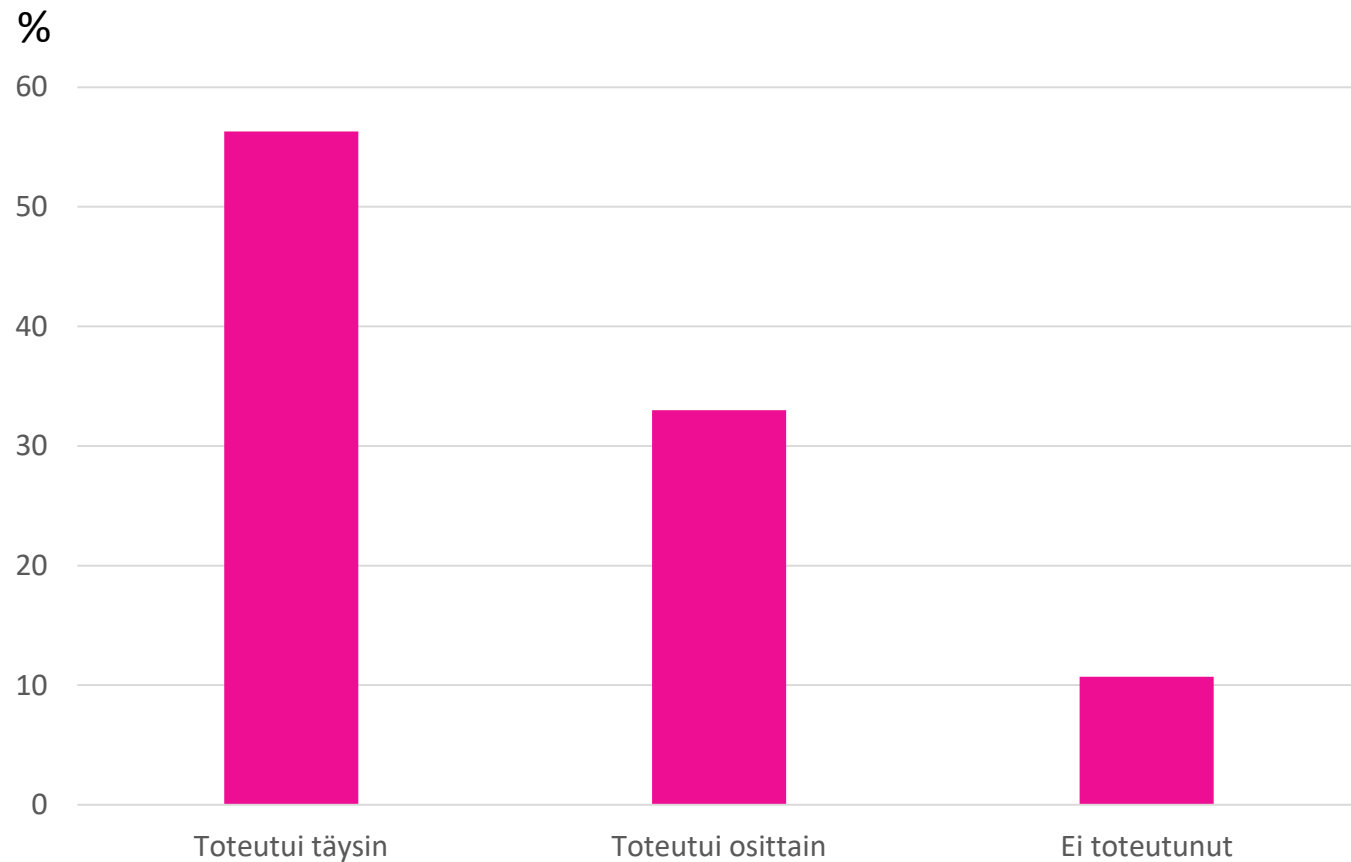
Arkikuntoutusjakson käynnit yht. kaikki ammattilaiset (n = 280)

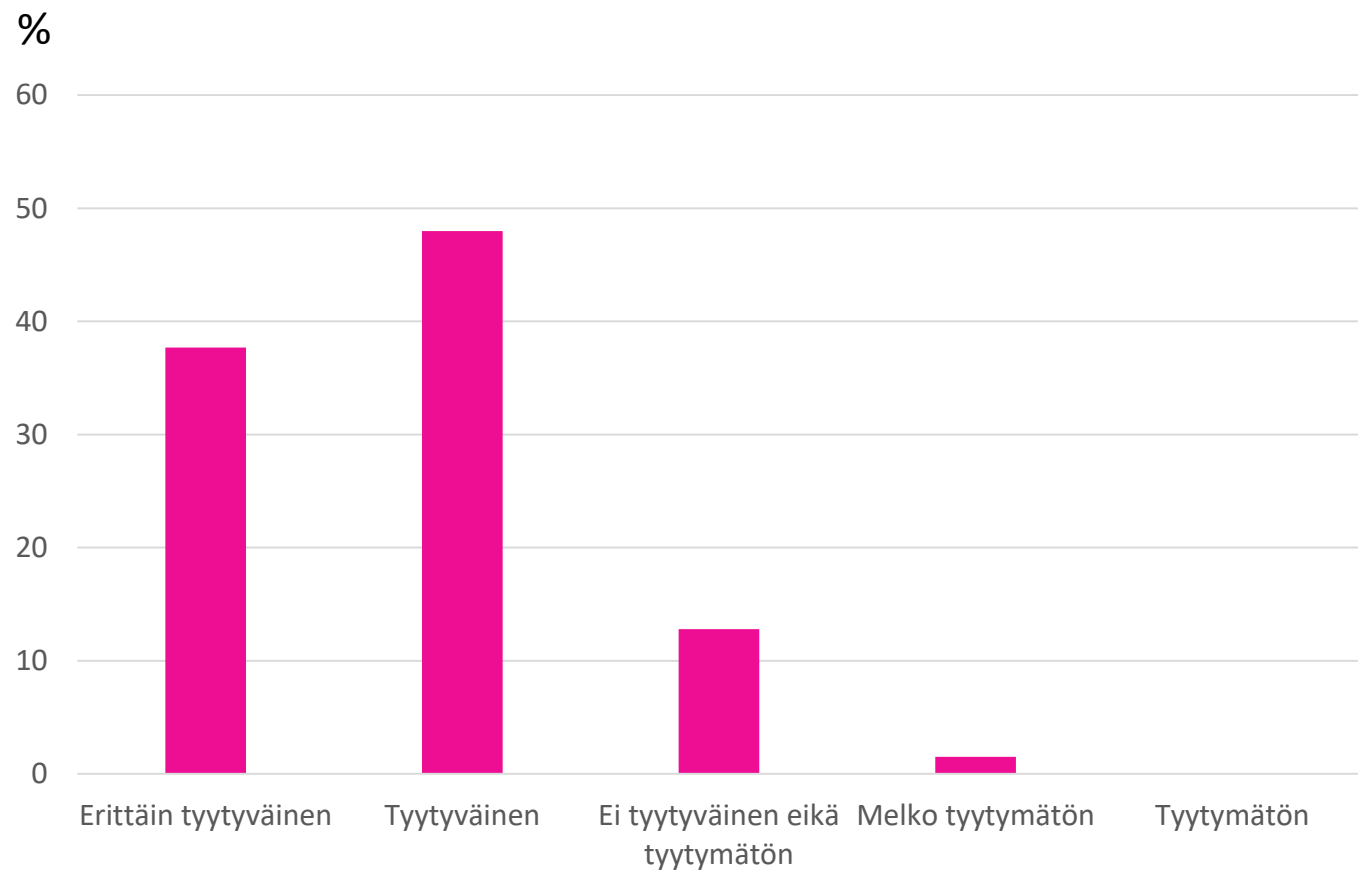
Asiakkaan toimintakyvyn muutos arkikuntoutusjakson aikana (n = 270)

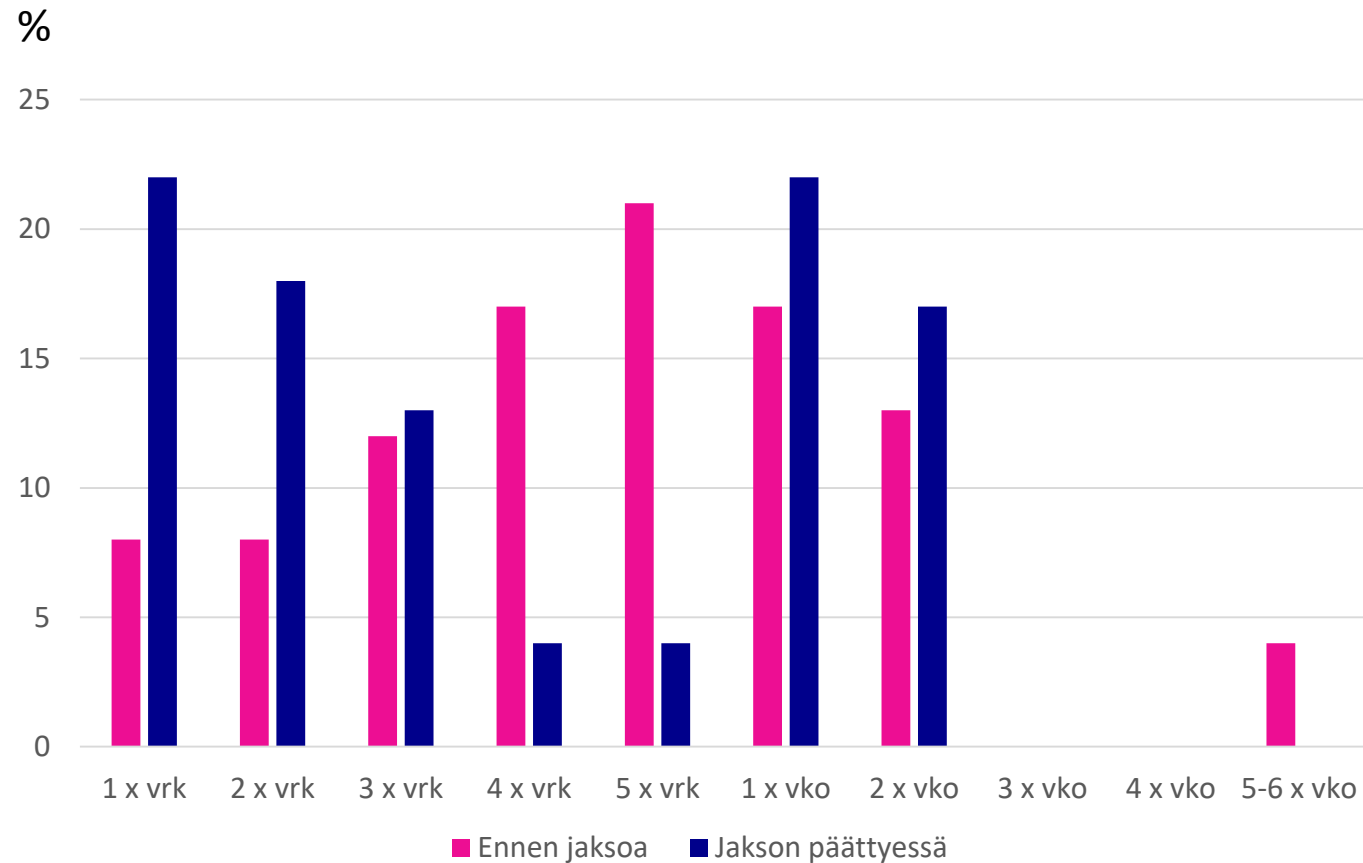
Toteutuiko jaksolle asetettu tavoite? (n = 112*)

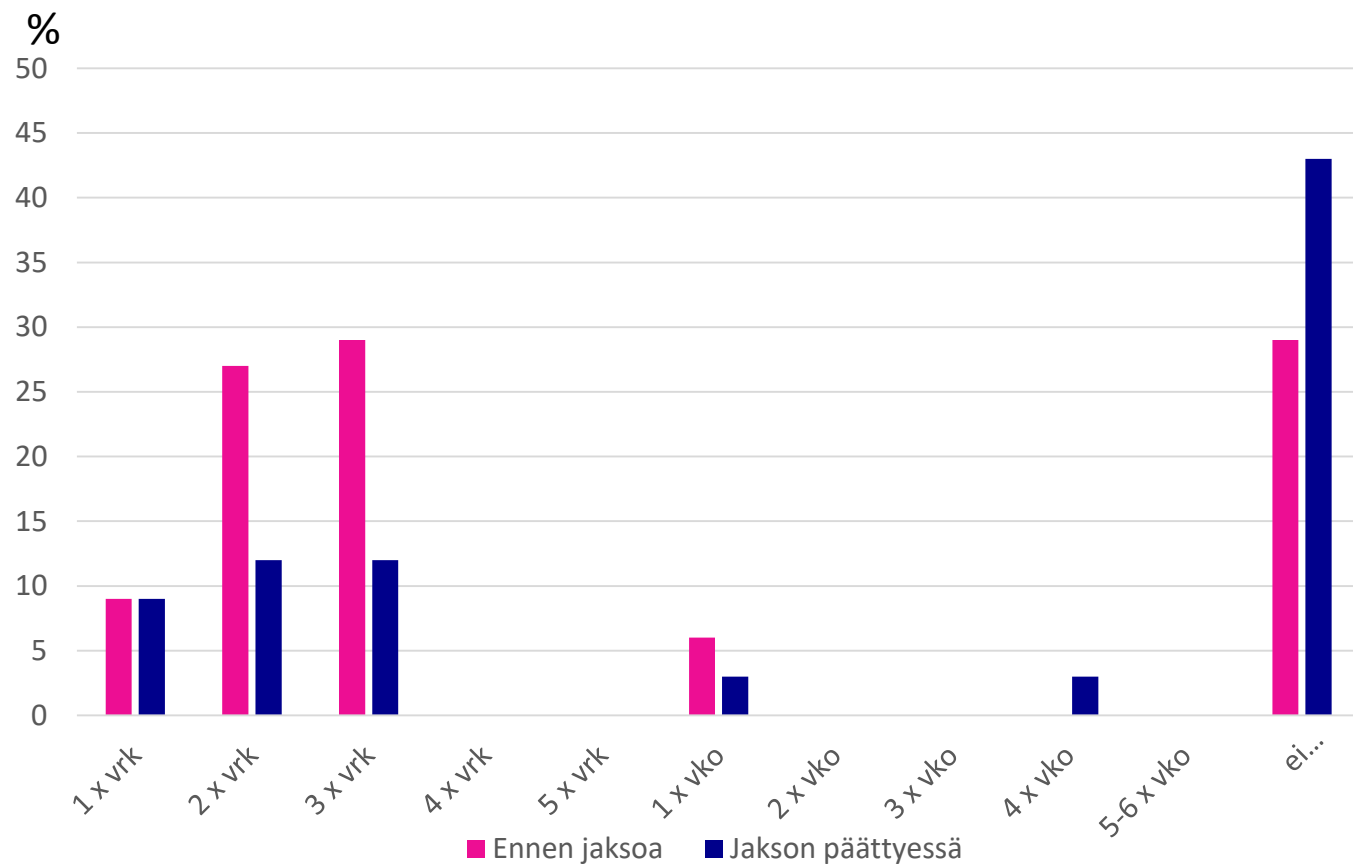
Asiakkaan kokemus arkikuntoutusjaksosta (n = 265)

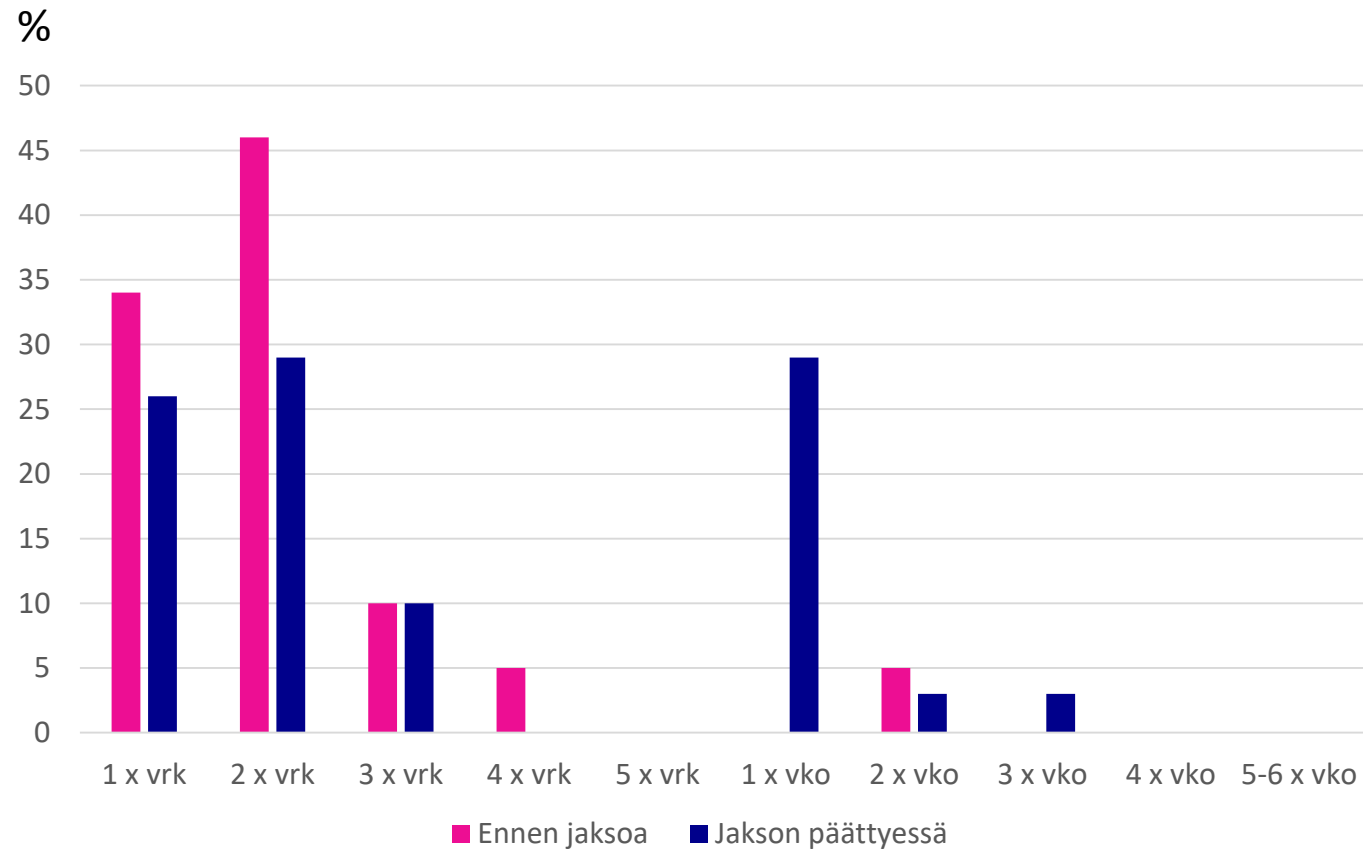
Kotihoidon käyntien määrät ennen arkikuntoutusjaksoa ja sen päättyessä, Juva (n 25)

Kotihoidon käyntien määrät ennen arkikuntoutusjaksoa ja sen jälkeen, SLN (n 34)

Kotihoidon käyntien määrät ennen arkikuntoutusjaksoa ja sen jälkeen, Pieksämäki (n 67)

Yhteenveto ja jatkosuunnitelmat

- Oikea-aikaisella arkikuntoutuksella voidaan kohentaa kotihoidon asiakkaiden itsenäistä toimintakykyä ja vähentää avun tarvetta
 - Yksilön näkökulmasta vaikutus elämänlaatuun
 - Organisaation näkökulmasta kustannusten nousun hillitseminen ja resurssien riittävyys
- Arkikuntoutuksen toimintamallia kehitetään edelleen ja sitä pyritään jalkauttamaan myös pieniin kuntiin

KIITOS!

**Lisätietoja:
leena.korhonen@etelasavonha.fi**

ELOISA

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Seuraa somessa

...ja verkossa www.etelasavonha.fi

